

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

**Проблеми та перспективи розвитку
фінансово-кредитної системи
України**
**Problems and Prospects for the Development of the Financial
and Credit System**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Суми, 4-5 грудня 2023 р.)

Суми
Сумський державний університет
2023

ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

*Марку Аліна Георгіївна,
студентка гр. Ф.м -21,
Сумський державний університет, м. Суми
Науковий керівник – Захаркіна Людмила Сергіївна,
к.е.н., доцент,
Сумський державний університет, м. Суми*

Реформування національної економіки впливає на трансформації у системі публічних закупівель. Ефективне використання бюджетних коштів є критично важливим для належного виконання функцій держави в особливий період, сприяє оптимізації витрат і максимізації користі для суспільства та довіри до державного апарату. Сучасний етап соціально-економічного розвитку України потребує посилення важелів держави в системі управління економікою з орієнтиром на прозорість, ефективність і відкритість.

Ключовою системною характеристикою проведення закупівель є їх ефективність, що включає швидкість, прозорість та максимальну економію. Актуальність цього показника має особливе значення в умовах триваючого військового повномасштабного вторгнення країни-агресора до України.

Фінансово-правове регулювання публічних закупівель за останні роки з урахування світових тенденцій зазнало кардинальних змін на шляху євроінтеграції України. Разом з тим, з початком повномасштабного вторгнення росії підхід до публічних закупівель в Україні спрощено. Втім, державні інституції продовжують розробку та створення основ для застосування публічних закупівель у післявоєнному періоді як засобу державного регулювання економіки для реалізації пріоритетних цілей і завдань держави, залучення міжнародних інвестицій та прискорення євроінтеграційних процесів.

Контроль сфери публічних закупівель під час дії правового режиму воєнного стану максимально важливий, адже держава має обмежений фінансовий ресурс та значний дефіцит державного бюджету, який покривається в тому числі за рахунок коштів міжнародних партнерів. Саме тому країна має забезпечити ефективність публічних закупівель та вдосконалення системи витрачання грошей, впровадивши перехід від карально-репресивної системи державного контролю до превентивної і ризик-орієнтованої системи.

Моніторинг процедур публічних закупівель як оперативний захід державного фінансового контролю здійснюється з метою запобігання порушенням законодавства у сфері закупівель.

Доречно відзначити, що моніторинг як вид контролю є недостатньо успішним у досягненні основної мети – запобігання порушенням законодавства у сфері публічних закупівель. Зокрема, беручи до уваги факт проведення більшої частини моніторингів закупівель на етапі виконання договору, коли усунення порушень з боку замовників фактично стає неможливим, а також той факт, що **аудитори часом вдаються до правового пуризму**, вбачаючи порушення у формальностях, які не впливають на суть процедури закупівлі, та невизначеність способів усунення порушень.

У підсумку слід зазначити, що досягнення ефективності моніторингу закупівель та запобігання фінансовим втратам для держави потребує зміни підходу у роботі державних аудиторів.

Ефективність системи закупівель у період воєнного часу на рівні держави досягалася за допомогою різних інструментів (рис.1).

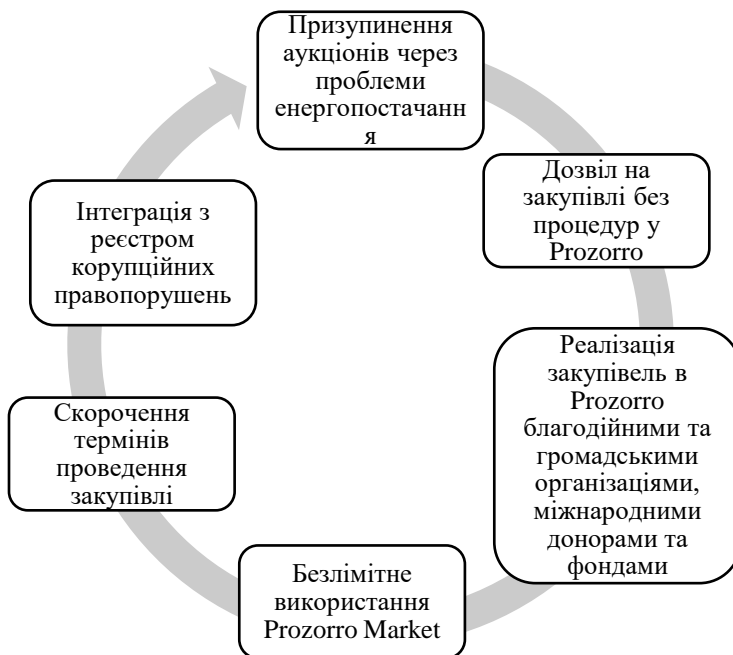

Рис. 1 – Інструменти ефективності системи закупівель в Україні у період воєнного часу (систематизовано автором на основі [1])

З урахуванням викладеного слід зазначити, що крім впроваджених державою механізмів, що сприяли підвищенню ефективності закупівель, запропоновано до запровадження власний блок інструментів вдосконалення публічних закупівель в Україні (рис.2).

Рис. 2 – Інструменти вдосконалення публічних закупівель в Україні (авторська розробка)

Резюмуючи зазначене, можна вказати на те, що в умовах існування значної невизначеності, повномасштабне вторгнення РФ в Україну на тривалий час паралізувало українську економіку. Разом з тим, слід констатувати, що стейкхолдери у сфері закупівель змогли переналаштуватися, переформатувати моделі діяльності в умовах широкого фронту бойових дій на території держави, втрат інфраструктури, рекордної з часів незалежності міграції та економічного спаду.

Важливо відзначити, що процес вдосконалення публічних закупівель в Україні триває, і впровадження нових інструментів є постійним завданням держави і закупівельної спільноти у довгостроковій перспективі.

Робота виконана в рамках дослідження, що фінансується за рахунок бюджетних коштів МОН України «Цифровізація та прозорість публічних, корпоративних та особистих фінансів: вплив на інноваційний розвиток та національну безпеку» (реєстраційний номер: 0122U000774).

Список використаних джерел

1. Річний звіт. Публічні закупівлі. Випуск 2022. URL: <https://infobox.prozorro.org/upload/files/main/1930/589/zvit-rik-2022-zakupivli-2701-compressed.pdf>.